

Račiansky výber

www.raca.sk

Sv. Florián je už
v ateliéri reštaurovania
kamenných sôch

strany 4–5

Kde a kedy:
Zber nadrozmerného
a nebezpečného odpadu
v Rači

strana 6

**Račianske
vinobranie 2025:**
Kompletný program
strany 8–9

Milí Račania a návštevníci našej mestskej časti

„Odkedy je Rača Račou, odvtedy sú Račania vinohradníkmi.“

Naša mestska časť má v koreňoch hlboko zapísanú vinohradnícku tradíciu, o ktorej sa písalo už v obecnej kronike. Račianske vinobranie je každoročne oslavou poctivej práce vo vinici, poďakovaním za úrodu a zároveň príležitosťou pripomenúť si vinárske zvyky – s dobrou náladou, hudbou a samozrejme burčiakom v pohári.

Oberačkové slávnosti sa v Malokarpatskom regióne traja od nepamäti. V minulosti bolo v Rači zvykom, že na záver oberačky ženy a dievky vyzdobili posledné vozy hroznom, kone ozdobili zvoncami a sprievod oberačov kráčal so spevom k domu hospodára. Symbolom ukončenia práce bol veniec, koruna alebo veľký spletený strapec hrozna, ktorý gazdovi odovzdali mladé dievky. Nasledovala hostina a veselica.

Moderná história Račianskeho vinobrania sa začala písať v roku 1967, kedy sa konali prvé miestne oberačkové slávnosti. Odvtedy sa podujatie rozrástlo o bohatý kultúrny program, alegorický sprievod, remeselnícke a gastronomické stánky, hudobné vystúpenia aj tradičné postavy – boha vína Bakchusa a jeho Bakchantky. Niektoré udalosti sa zapísali do pamäti Račanov ako legendárne, napríklad známa príhoda, keď po Devianskej ulici tiekol burčiak potokom (a veru, nebol to ten pravý...).

Tento rok vás srdečne pozývame na Račianske vinobranie **od 12. do 14. septembra 2025**. Čaká vás pestrý kultúrny program, dobový tábor pre deti, chill out zóna, výstavy, kolotoče, sprievodný program aj Vinobranie expres – historický vlak. Veríme, že ochutnáte kvalitné račianske vína či burčiak a podporíte tak našich miestnych vinohradníkov a vinárov. Tešíme sa na spoločné stretnutia a na to, že spolu oslávim tradičnú úrodu a priateľskú atmosféru, ktorá robí **Račianske vinobranie** výnimočným.

Katarína Dobiášová, Dana Ölvecká, Odd. kultúry a športu

inzercia

PROMOSYS, s.r.o.
Čachtická 7, 831 06 Bratislava, SK
Prevádzka:
Pri Šajbách 9457, 831 06 Bratislava

www.promosys.sk
promosys@promosys.sk

Račiansky výber 9/2025 - mesačník pre obyvateľov Rače, Krasňan a Východného. Ak chcete mesačník pravidelne dostávať do svojich schránok, kontaktujte, prosím, redakciu. Vydáva Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Rača. Poštová adresa: Miestny úrad MČ Bratislava-Rača, Kubačova 21, 831 06 Bratislava, tel. č.: 02/49 11 24 33, e-mail: redakcia@raca.sk. Registrácia MK SR EV č. 2979/09. ISSN 1339-0538, IČO: 00304557, DIČ: 2020879212.

Ročník vydávania: 22. Tlač: KASICO, a.s., Ivanská cesta 2C, 821 04 Bratislava Distribúcia: Slovenská pošta a.s., Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica. Zodpovedný redaktor, autor článkov a fotografií (ak nie je uvedené inak): Miroslav Vajs. Za podpísaný príspevok zodpovedá autor. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť a štylisticky upraviť. Račiansky výber 10/2025 má uzávierku 15. 9. 2025. Titulná fotografia: M. Vajs. Grafická úprava: Vladimír Šimončíč. Jazyková korektúra: Anna Vadovičová.

Obsah

03 Rozhovor / Legendárny Gašparko z Rendezu má už vyše 140 rokov

06 Kultúra / Kultúrne podujatia v mesiacoch september a október

12 Seniori / Opekačka nad Krasňanmi začiatkom leta potešila seniorov

13 História / Kde môžeme hľadať stopy školstva v histórii v Rači?

inzercia

Záhradníctvo Krasňany

Vás pozýva na otvorenie jarnej sezóny

Trvalky, Letničky, Bylinky
Osiva, Hnojivá
Zeleninové plánty
Okrasné stromy a kry
Ovocné stromy
Drobné ovocie

Pon – Pia 8–18
Sobota 8–15
Ned. Zatvorené

www.mateusgardens.eu
0910 118 180

Račianska 180 – Pekná cesta

Legendárny Gašparko z Rendezu má už vyše 140 rokov

Stražanovo bábkové divadlo vzniklo v roku 1878 a je najstarším divadlom na Slovensku. Manželia Lýdia a Ladislav Stražan ml. z Rače privedú 5. októbra Gašparka aj do Nemeckého kultúrneho domu.

RV: Ste štvrtou generáciou slávneho bábkarského rodu. Spomínate si na svoj prvý, formatívny zážitok s rodinným divadlom? Bol to pre vás magický moment, ktorý predurčil vašu životnú dráhu?

Od malička som vyrastal s bábkovým divadlom. Otec hrával s dedom Jozefom Stražanom, ktorý mal predstavenia ako Faust alebo Čachtická pani. Po jeho smrti pokračovali v tradícii moji rodičia.

RV: Drevené bábkky, s ktorými hrávate, používali aj oni?

Áno. Napríklad marioneta Gašparka má približne 140 rokov. Naše bábkky sú z dreva a na výšku merajú 70 až 80 centimetrov, pričom každá váži štyri až päť kilogramov. Keď máte v rukách dve takéto bábkky a hráte v predklone celé predstavenie bez prestávky, tak si viete predstaviť, že je to celkom záťaž na ruky aj chrbticu. Po rozprávke zvykneme ešte dávať prípravok s muzikálovými bábkami. Tie majú hmotnosť až osem kilo.

RV: Predpokladám, že 140-ročné bábkky treba udržiavať v kondícii, starať sa o ne.

Spolu s manželkou hrávame a aj sa o bábkky staráme. Manželka šije kostýmy, ja sa starám o bábkky, vyrábam rekvizity, píšem scenáre a podobne. No máme aj pár šikovných rezbárov a výtvarníčkov.

RV: Bábkové divadlo prežilo príchod rozhlasu aj televízie. Teraz si pozornosť detí získava internet a sociálne siete. Dokážu bábkky deti zaujať?

Rodičia mi hovoria, že sa čudujú, že bábkové divadlo v dnešnej dobe ešte existuje. Rodičia aj deti však na predstavenia reagujú výborne. Dôležité je, aby vety v predstavení neboli príliš dlhé. Musia

Foto: L. Stražan

byť krátke a zrozumiteľné a stále sa musí niečo diať. To však nie je žiadna novinka. Takto dynamicky hral aj môj starý otec.

RV: Takže deti pri predstavení o Gašparkovi sú sústredené a nevyrušujú?

To určite nie. Vieme udržať ich pozornosť aj tým, že medzi bábkami a deťmi prebieha interakcia.

RV: Vaše predstavenia sú známe tým, že hlasy bábok nahovorili legendárni slovenskí herci, ako bol Jozef Kroner. Ako vznikla táto spolupráca?

Ján Stražan mal dve manželstvá. Z prvého pochádzal aj Marián Zednikovič. Z druhého môj otec. Takže bábkoherecťvo je v našej rodine poprepájané s klasickým herecťvom a tak som sa dostal aj k tomu, aby Gašparka nahovoril bratranec Marián Zednikovič. V našich predstaveniach však

môžete počuť aj hlas pána Jozefa Krone- ra a jeho dcéry Zuzky Kronerovej, Janka Kronera, Stana Dančiaka, Michala Do- čolomanského či Ivana Krivosudského. Som nesmierne šťastný, že takéto legendy vstúpili do nášho divadla.

RV: Vedenie marionet určite nie je jednoduché. Ako dlho trvá zvládnuť ich ovládanie?

Mnohí to skúšali a nechali to tak so slovami, že toto by nedokázali robiť. Pra- xou mám však telo už tak vycvičené, že to ide samé. Ale tak aspoň rok je potrebný na zvládnutie ovládania bábkky.

RV: Máte za sebou stovky predstave- ní. Môžete však spomenúť jedno, ktoré niečím vybočovalo alebo vás pobavilo.

Raz sme hrali v Púchove a keď som vykukol do hľadiska, tak som sa až zľakol. „To sú nejaké veľké deti,“ hovorím man- želke. Boli to zhruba 16-roční uční s te- lefónmi v rukách. Predstavenie sme však odohrali a po ňom za mnou prišli učitelia a hovoria: „Pán Stražan! To hádam nie je možné, vy ste dokázali udržať ich pozor- nosť touto rozprávkou.“

RV: Slovenské a české bábkarstvo bolo v roku 2018 zapísané medzi kultúrne dedičstvo UNESCO. Pomohol tento pre- stížny štatút zviditeľniť tradičné bábkové divadlo medzi širokou verejnosťou?

Myslím, že áno. Aj keď následne prišlo obdobie covidu, kedy všetko stagnovalo. Ponúk na hranie však dostávame dosť, no už sa mi nechce ďaleko cestovať.

Stražanovo bábkové divadlo
GAŠPARKO A DRAK
5. 10. 2025 / 16.00 h / Nemecký KD

RAČA

Sv. Florián je už v ateliéri reštaurovania

Zbierka na rekonštrukciu sochy bola úspešná a patrón hasičov je už v rukách odborníkov na Katedre reštaurovania Vysokej školy výtvarných umení.

Keď v júli minulého roka získal sv. Florián šmolokovo modrý náter, začalo pátranie, komu vlastne socha patrí. Na počudovanie, nehlásil sa k nej nikto. Z toho vyplývali dve zásadné veci. Keďže sochu nikto nevlastní, tak jej pomalovaním nikomu nevznikla finančná škoda. A keďže nie je majetkom mestskej časti, nemôžu sa na jej opravu použiť obecné peniaze. Preto vznikla dobrovoľná zbierka a vďaka darom občanov a firiem sa podarilo vyzbierať dostatok peňazí na jej rekonštrukciu.

Rekonštrukcie sochy sv. Floriána sa ujal doc. Mgr. art. Gabriel Strassner, vedúci katedry reštaurovania a zároveň vedúci ateliéru reštaurovania kamenných sôch a kamenných článkov architektúry na Vysokej škole výtvarných umení, kam bola socha prevezená 1. augusta.

„Som rád, že si Račania vážia kultúrne dedičstvo a zbierka na opravu sochy dopadla úspešne. Florián je teraz v rukách skúsených odborníkov a teším sa na výsledky ich práce,“ uviedol starosta Rače Michal Drotován.

Podľa Gabriela Strassnera bude oprava sochy trvať približne rok. „Pri prvej obhliadke bolo jasné, že socha bola premalovaná nevhodnými farbami a v minulosti bola aj premodelovaná. Napríklad ten krčah, z ktorého sv. Florián v podobe rímskeho vojaka leje vodu na horiaci dom, určite nie je pôvodný,“ hovorí reštaurátor. Spolu s kolegami a so študentmi VŠVU budú najprv robiť základný výskum. Chcu hlavne zistiť, ako socha pôvodne vyzerala, a či sa dochovali aspoň stopy po jej originálnej farebnosti. Socha totiž pôvodne nebola celá biela, ako si ju pamätáme pred pomalovaním.

Najdôležitejšie bude zistiť, čo sa z pôvodnej sochy zachovalo, a či bude jej rekonštrukcia vôbec možná alebo pôvodný Florián skončí v depozitári a na ulicu Pri vinohradoch sa vráti jeho rekonštrukčná kópia. „Vždy ma poteší, keď môžeme sochu vrátiť na jej pôvodné miesto. Niekedy však z pôvodnej skulptúry ostane už len amorfné torzo,“ uviedol Strassner. Jednoznačným cieľom však bude obnova sochy do pôvodnej podoby. „Mala by vyzeráť, že má svoj vek, a že s ňou nič nebolo robené. V tom je ten kumšt,“ uzatvára docent.

NADÁCIA VÚB

Projekt je realizovaný vďaka podpore Nadácie VÚB.

Z histórie sochy sv. Floriána

Socha sv. Floriána sa nachádza na ulici Pri vinohradoch pred domom č. 77. Teda na mieste, kde v roku 1732 veľký požiar završil svoje skazonosné dielo, pri ktorom zohorelo 93 domov a zahynulo 7 ľudí. V brožúre RAČA z roku 1967 sa uvádza, že baroková socha sv. Floriána pochádza z roku 1721 a stála pred tzv. Mizeráckou kúriou, ktorá bola majetkom rehole Milosrdných bratov. Starý objekt kúrie už je zbúraný a na jeho mieste stojí nový rodinný dom.

Koncom päťdesiatych rokov bola socha „náhodne“ zrútená a jej pozostatky sa uchovávali v stodole račianskej fary. V roku 1992 z iniciatívy dobrovoľníkov - členov hasičského zboru a za podpory Miestneho úradu Rača sochu zreštaurovali a postavili na svoje pôvodné miesto.

inzercia

SYLVORehab

FYZIOTERAPEUTI
KTORÍ ROZUMEJÚ VÁŠMU PROBLÉMU!

+421 910 575 888 WWW.SYLVOREHAB.SK

EDUARDA WENZLA, 831 06, RAČA ROLNÍCKA 36, 831 07, VAJNORY

Ďakujeme darcom, ktorí prispeli na obnovu sochy

- Nadácia VÚB
- Mgr. Livia Polachova
- Regula Marek
- Duricova Eya
- Ing. Miloš Žitný
- Marta Uhrinová
- Ing. Valéria Szalayová
- STORE.TO Rača, s. r. o.
- APUEN AKADEMIA s. r. o.
- CORWIN SK a.s.
- KAMI PROFIT, s. r. o.
- Bista Jakub
- Kaňuščák Milán, Ing.
- GRAFOBAL GROUP development, a. s.
- AUTO ROTOS - ROZBORA s. r. o.
- ELZA - Elektromont. závod Bratislava
- Rímskokatolícka cirkev, farnosť Rača
- Linkeš Jaroslav Ing.
- Alojz Khandl
- PaedDr. Jana Khandlová
- Füle Imrich
- Ing. Kavec Ján CSC.
- Ing. Matejkin Cyril
- Ing. Švatarák Miroslav
- Khandl Marián
- Khandl Samuel
- Ing. Rybár Ivan
- Čamajová Antónia
- Holúbek Ján
- Mehešová Mária
- Antalík Ján
- Klíčová Eva
- Rajnoha Milan
- Polakovičová Alžbeta

- Bolfová Kristína
- Matúš Pavol
- Krčmárová Mária
- MUDr. Strníšková Mária
- Šimovičová Eva
- Buchta Dominik
- Fitošová Renáta
- Pulc Miloš
- Ing. Linkeš Jaroslav
- Khandl Jakub
- Varga Martin
- Ing. Liliana Papánková
- Bezáková Valéria
- Mgr. Monika Schutova
- Robert Pajdlhauser
- HOLUBEK, s. r. o.
- Polák Branislav
- Lubos Michalik
- Cíba Jozef Ing.
- Babik Ondrej
- Antonia Camajova
- Ivan Rybar
- Mgr. Werner Krampl
- Štefánková Marta
- Matejkin Cyril, Ing.
- Švatarák Miroslav Ing.
- Ftáčková Lenka
- Marcela Rybecká
- Matejkin Cyril, Ing.
- Kavec Ján Ing. CSC.
- Ing. Beata Polohova
- Khandl Samuel
- Špetka Jozef, Špetková Daniela
- Mokrášová Viera, Ing.
- Benko Pavol
- Ing. Rastislav Sepelak
- Monika Cibulková

- Martinková Viera, Martinka Martin
- Durec Martin
- Porvazník Marek, Mgr.
- Peter Halada
- Pirova Zuzana
- Gasparova Sofia
- Huszárová Monika
- Martina Gajdosova
- Pavol Bútor
- Mgr. Jozef Otruba
- Daniela Gavorová
- Erdelský Gustáv, Erdélska Izabela
- Krajčovicova Maria
- Khandlová Jana, PaedDr.
- Vanerková Ingrid
- Vladimír Groch
- Arnold Gabriel
- Rozboril Peter, Ing.
- Robert Witkovsky
- Irena Barankova
- Miroslav Jozefini
- Jakub Imriska
- Jaroslav Keniz
- Urbanová Iveta, MUDr.
- Barbora Dobrucka
- Khandlová Natália
- Marian Luha
- Peter Jantos
- Kodnár Milan, Ing.
- Čierny Dominik
- Kohútová Mária PhD. CSC.
- Hatalová Mária
- Benko Pavol
- Katarína Hrubiskova
- Vizváryová Zuzana

- Matulová Kornélia
- Volochová Jarmila Ing.
- Vladimír Groch
- Linda Kamenska
- Júlia Štefanidesová
- Marettová Katarína
- Robert Krampl
- Harcinikova Tatiana
- Barbora Gabrizova
- Kulich Ondrej, Ing.
- Petr Michalovic
- Sedik Peter, Mgr.
- Androvič Adrian
- Vajda Michal
- Repková Daniela
- Feik Michal, Ing.
- Kramplová Katarína
- Marian Voros
- Palacková Alžbeta
- Lapunik Miroslav, Ing.
- Dobrotkova Milada
- Robert Pajdlhauser
- Vlčeková Anna
- Vesely Dušan
- Plešková Alexandra
- Michal Drotován
- Marta Uhrinová
- Bc. David Staruch, MBA
- Molnárová Katarína
- Olenočinová Daniela
- Drotován Ján
- Miroslav Vajs

Spolu: 11 223 €

* Mená darcov sú uvedené tak, ako vo výpise z transparentného účtu zbierky

inzercia

Depo Krasňany je po rekonštrukcii najmodernejšie v Bratislave

Mesto dokončilo komplexnú modernizáciu Depa Krasňany, ktoré pravidelne zabezpečuje čistenie električiek na linkách 3 a 9 a zároveň všetkých elektrobusev. Depo je vďaka kompletnej výmene koľajiska, predĺženiu odstavňových hál a dôrazu na ekológiu prispôbené moderným vozidlám a potrebám dnešnej Bratislavy. Dopravný podnik Bratislava (DPB) z neho ako prvé symbolicky vypravil električky na predĺženú trať do Petržalky.

Tým, že mesto postupne vo veľkom modernizuje svoj vozidlový park, musí meniť aj technické zázemie potrebné na jeho údržbu. Depo Krasňany je po rekonštrukcii vybavené novými technológiami, ktoré umožňujú servisovať všetky električky vrátane najnovších nízkopodlažných vozidiel a súčasne zefektívňujú deponovanie moderným riadením pohybu vozidiel. Väčšia kapacita, rýchlejšia údržba a ekologické riešenia prispievajú k spoľahlivejšej prevádzke MHD aj lepším podmienkam pre zamestnancov v depe, ktorí sa o vozidlá denne starajú. Vnútorne priestory údržby sú pripravené aj na električky s dĺžkou do päťdesiat metrov a rekonštrukciou prešli takisto priestory na údržbu a odstavenie elektrobusev včítane nabíjajúcich státí na rýchle i pomalé nabíjanie.

Zásadnou inováciou zmodernizovaného depa je nová čistička odpadových vôd napojená na umývaciu linku električiek a elektrobusev, ktorá umožní recykláciu použitej vody a výrazne zníži jej spotrebu. Dôležitými súčasťami projektu boli aj ďalšie opatrenia na zníženie environmentálnej záťaže: haly majú zelené strechy, dažďová voda sa zachytáva do vsakovacích boxov, čo napomáha prirodzenému kolobehu vody, a k energetickej efektívnosti budov prispieva napríklad LED osvetlenie.

Zmodernizované depo zefektívňuje údržbu električiek.
Foto: Michal Feik

Kultúrno–spoločenské podujatia v septembri

12.–14.9. | Račianske vinobranie 2025

(program na str. 8–9)

21.9. | 16.00 h | Nemecký kultúrny dom, Barónka 3

POSTAV SA ZA SEBA: „Bez rozdieLOVE“

Náučný príbeh o tom, ako sa dá nájsť spoločná reč aj tam, kde sa to na prvý pohľad nezdá. Keď sa v lese objaví noví obyvatelia, Lester zisťuje, že tolerancia, riešenie konfliktov a pochopenie odlišností nie sú vždy jednoduché – ale o to dôležitejšie. Nové rozprávkové predstavenie pre deti od 3 do 9 rokov o priateľstve, rešpekte a ceste k súladu, aj keď to trochu škripe. Vstupné: 4,00 €. Predpredaj MaxiTicket.sk.

28.9. | 16.00 – 20.00 h | Nemecký kultúrny dom, Barónka 3

Tanečná zábava s HS Charlie's band. Vstupné: 5,00 €.

Zmena programu vyhradená!

Vstupenky je možné zakúpiť v predpredaji v Nemeckom kultúrnom dome, Barónka 3, Odd. kultúry, alebo MaxiTicket.sk. Predaj vstupeniek aj priamo na mieste hodinu pred konaním podujatia. Oddelenie kultúry a športu

Pripravujeme v októbri:

Kde bolo, tam bolo... bol raz jeden malý ochotnícky súbor, ktorému sa otvorila možnosť, zahrať si na veľkej profesionálnej scéne. Ale ako zaujať v silnej konkurencii a pritom nepoprieť samých seba, svoje hodnoty a postoje? V snahe vytvoriť niečo unikátne, sa divadelníci rozhodnú inscenovať tradičné rozprávky netradičným spôsobom.

Večerníček* Divadla na TrakOch je pikantný koktail absurdných rozprávok, okorených humorom a nadhľadom. Tešíme sa na vás!

Predpredaj vstupeniek na MaxiTicket.sk.

(okš)

Pozvánka na Jablkové hodovanie 2025

Radi pečiete, varíte či zavárate? Chcete ponúknuť svoje dobroty aj ostatným Račanom? Zapojte sa do **17. ročníka Jablkového hodovania**, ktoré sa koná pod záštitou MOS v Modre a Bratislavského samosprávneho kraja.

Keďže je o toto obľúbené podujatie čoraz väčší záujem, Jablkové hodovanie sa uskutoční **v sobotu 4.10.2025 od 14.00 do 17.00 hod.** v Amfiteátri v Knižkovej doline. Sponzor PD Vajnory a Dobrý Ježko poskytnú jabĺčka zadarmo tým, ktorí sa zapoja do akcie (počet jabĺk je obmedzený a bude poskytnutý podľa poradia, v akom sa prihlásite). V kultúrnom programe sa Vám predstavia naše račianske súbory, pre deti sú pripravené tvorivé dielne.

Čaká na Vás aj súťaž o „Najväčšie vypestované jablko“ v regióne Rača, do ktorej sa môžete zapojiť tak, že svoje produkty prinesiete priamo v sobotu o 13.00 hod. do amfiteátra. V súťaži o „Najlepší jablkový koláč“ vyhodnotíme koláčik, ktorý získa od odbornej poroty najviac hlasov.

Záujemcovia (račianske gazdinky, školy, škôlky, OZ) o jablko a o predajné miesto sa môžu prihlásiť do 30.9.2025 na oddelení kultúry, tel.: 02/4911 2471 alebo prostredníctvom e-mailu: katarina.dobiasova@raca.sk.

Račianske VINOBranie

12. - 14. september 2025

📍 Detvianska ulica 📍 Alstrova ulica 📍 Amfiteáter Knižkova dolina

KDE? KEDY?	Piatok:	Sobota:	Nedeľa:
	12.9.2025	13.9.2025	14.9.2025
	12:00 - 24:00 hod.	12:00 - 24:00 hod.	12:00 - 21:30 hod.

V PÁRTY STANE NA DETVIANSKEJ UL. SME PRE VÁS PRIPRAVILI NEZABUDNUTEĽNÝ ZÁŽITOK:

Ochutnávku vín ocenených na domácich a svetových súťažiach - zažite kvalitné vína, ktoré sa stali skutočnými hviezdami vinárskeho sveta!

Exkluzívny výber archívnych vín - pripravili sme pre vás 7 druhov vín z nášho archívu, ktoré sú raritnými klenotmi a pravými pokladmi pre každého znalca vín.

Tešíme sa na vás pri tejto jedinečnej príležitosti a veríme, že si užijete skvelé chvíle plné výnimočných vín a príjemnej atmosféry.

Výnimočný burčiak z našich viníc.

Autoservis vytvorený pre obyvateľov Rače

Tradícia, kvalita a skúsenosti už 30 rokov

Komplexný značkový autoservis, ktorý ponúka všetky práce na osobných automobiloch

- ✓ Servisné prehliadky aj na nové vozidlá bez straty záruky
- ✓ Všetky mechanické a elektrikárske práce
- ✓ Opravy karosérií a riešenie poistných udalostí
- ✓ Lakovnicke práce
- ✓ 3D Geometria
- ✓ Pneuservis
- ✓ Všetko s Vaším autom
- ✓ Peugeot motocykle

10% ZĽAVA

pre obyvateľov Rače

...stačí povedať, že bývate v Rači.

Otváracia doba
Pondelok - Piatok: 7.00 - 17.30 h.
Sobota: po tel. dohovore

Adresa Žitná 5, 831 05 Bratislava - Rača
Kontakt 02 / 44 88 24 24

Sme oficiálny dovozca Peugeot motocyklov pre Slovensko
Všetky modely u nás v predaji na peugeot-motocycles.sk

HLAVNÁ SCÉNA
/ amfiteáter –
Knížkova dolina

KRUHÁČ SCÉNA
/ Nám. A. Hlinku

**DETSKÁ ZÓNA /
DOBOVÝ TÁBOR**
/ Park J. M. Hurbana

**SPRIEVODNÉ
PODUJATIA**

VÝSTAVY

**OTVORENÉ
VINÁRSTVA RVS**

Piatok 12.9.

17.00 Kapela Slivky (ZUŠ Vrbenského)
18.00 Barbora Piešová s kapelou
19.30 Igor Kmeťo ml.
20.30 Milan Lieskovský / EXCLUSIVE
22.30 Luca Brassi10x
23.30 Záver

Sobota 13.9.

ALEGORICKÝ SPRIEVOD

13.30 od Miestneho úradu
Bratislava-Rača, Kubačova ul.
do amfiteátra, Knížkova dolina

14.00 Otvorenie Račianskeho vinobrania a požehnanie úrody

Vyhodnotenie súťaží Račianskeho
vinohradníckeho spolku
Ukážky lisovania hrozna s
Račianskym vinohradníckym
spolkom

15.00 Folklórny súbor Kopaničiari
16.30 Cimbalová ľudová hudba
Ľudovka SK
18.30 Jana Kirschner
20.00 Billy Barman
21.00 DJ Flebo / Oldies party
24.00 Záver

Nedeľa 14.9.

13.30 DFS Gerulata a ĽH Ferkovci
15.00 Folklórny súbor Urpín
17.00 Orchester Pavla Zajíčka
a hostia: Marika Škultétyová,
Berco Balogh, Marta Ďumbalová,
Michaela Kukurová, Karol Malý,
Soňa Hanzl Kopčanová, Rolf Düster
19.00 HEX
21.00 TUBLATANKA
22.30 Záver

Moderuje: Veronika Hatala

Piatok 12.9.

17.00 Spevácky súbor Račan
17.30 Hudobná skupina Mistrál
20.00 Kapela AVENUE
22.00 Záver

Sobota 13.9.

13.00 Slovácky krúžek a Skalicané v
Bratislave "Vinohradnícky rok"
14.00 ZUŠ Vrbenského a SRNKA band
16.00 Dychová hudba Lucerka
18.00 Petra a Otto Weiter
19.30 Hudobná skupina Progres
22.00 Záver

Nedeľa 14.9.

13.00 Divadlo Endorfín
14.00 Dychová hudba Lieskované
16.00 Pavol Laták
17.30 Skupina EXIL
19.00 Bratislavský COUNTRY BAND
21.00 Záver

Moderuje: Michaela Hergottová

CHILL OUT ZÓNA

/ Obecná záhrada, Alstrova 249

Oddychová zóna s príjemnou hudbou

Piatok 12.9.

18.00 – 21.00
Jazzové tóny
Matej Chovanec – klavír,
Rastislav „Pengy“ Peniaštek – gitara

Sobota 13.9.

16.00 – 21.00
Jazzinfection trio
Sisa Michalidesová, Pavol Bereza,
Róbert Vizvári

Nedeľa 14.9.

15.00 – 20.00
Anabela Patkoló – spev,
Nikolaj Nikitin – saxofón,
Pavol Bereza – gitara

Tvorivé remeselné dielne, predaj

Nádvorie Obecný dom, Alstrova 249
Tvoríme s Katkou Kosánovou
13.9., 16.00 – 18.00 h
Drotárstvo – Dagmar Juríková
13.9., 16.00 – 21.00 h
Autorský drôtený šperk – Tamara Kostovská
14.9., 15.00 – 20.00 h

SHŠ Banderium a SHŠ Manu Forti

Historický tábor, remeslá a detské hry
Dobová kuchyňa, remeslá, raznica
Kolbisko, historické kolký, obliekanie zbroje,
šermiarske úlohy pre deti.

Piatok 12.9.

17.30 Otvorenie tábora a zahájenie aktivít
17.45 Detský výcvik (humorné zapojenie
detí do výcvikového drilu) –
SHŠ Banderium a Manu Forti
18.15 Šermiarsko-mušketerské vystúpenie,
ukážka zbraní, výstroje a výzbroje –
SHŠ Banderium a Manu Forti
19.00 Záver

Sobota 13.9.

11.00 Otvorenie tábora a aktivít
13.00 Detský výcvik (humorné zapojenie
detí do výcvikového drilu) –
SHŠ Banderium a Manu Forti
14.00 Šermiarske pásmo – SHŠ Manu Forti
15.00 Tanečné vystúpenie a škola,
výuka dobového tanca
– Féder Teáter
16.00 Traja králi (divadelno-šermiarske
vystúpenie Manu Forti)
17.00 Mušketerské vystúpenie –
SHŠ Banderium
18.00 Delostrelci (vystúpenie o artilérii aj s
výstrelmi z dela) – SHŠ Banderium
19.00 Záver

Račianske šachobranie / Bratislavská šachová akadémia

14.00 Registrácia. Šachulko Matový, Patrik
Pat a Jožko Šprtovský bavia deti
14.20 Šachulko Matový – proti deťom
15.00 Račianske šachobranie – miniturnaj
17.15 Vyhodnotenie turnaja,
„Áréna“ (hraj s kým chceš)
18.00 Ukončenie šachobrania

15.00 – 18.00 M Aerials Area

vzdušná akrobacia/ workshop

Nedeľa 14.9.

11.00 Otvorenie tábora a aktivít
13.00 Traja králi (divadelno-šermiarske
vystúpenie Manu Forti)
15.00 Detský výcvik (humorné zapojenie
detí do výcvikového drilu) –
SHŠ Banderium a Manu Forti
16.00 Divadelné vystúpenie
O Rómeovi a Júlii – Féder Teáter
17.00 Mušketerské vystúpenie
– SHŠ Banderium
18.00 Záver

Farský kostol sv. Filipa a Jakuba, Alstrova 121

nedeľa 14.9., 10.30 h
Slávnostná sv. omša s poďakovaním za
tohtoročnú úrodu

Koloničova kúria, Nám. A. Hlinku 4

Vinná záhrada / OZ Terroir Rača
Neriadená Degustácia lokálnych vín a
burčiaku – Naprieč račianskym chotárom /
v ponuke výlučne vína z račianskych viníc

piatok 12.9., 17.00 – 23.00 h
sobota 13.9., 14.00 – 23.00 h
nedeľa 14.9., 13.00 – 22.00 h
Výstava fotografií mladého fotografa
Viktora Szaba „Príroda očami fotografa“
sobota 13.9., 17.00 – 18.00 h
Ukážka tradičného lisovania hrozna
a ponuka hroznového muštu.

Pódium Kruháč, Nám. A. Hlinku 4

PHX Dance Studio
Tanečné pouličné vystúpenia

piatok 12.9., 17.30, 18.30 a 19.30 h

Vinobranecký volejbalový turnaj, XXI. ročník

Telocvična ZŠ Tbiliská
sobota 13.9., 9.00 – 15.00 h

13. a 14.9. – Vinobranie expres

Kyvadlová doprava historickým vlakom
Vajnory – Východné – Rača
Klub železničnej nostalgie
Každú nepáru hodinu z Rače
od 9.00 do 17.00 h
Každú páru hodinu z Vajnor
od 10.00 do 18.00 h

Laco Olexa: Okná do spomienok

výstava obrazov
Miestny úrad, Kubačova 21

piatok – nedeľa, 12. – 14.9., 10.00 – 18.00 h

Račiansky muzeálny spolok

Červená lisovňa, Nemecký kultúrny
dom, Barónka 3

„Keď hračky rozprávajú... tichí
svedkovia času“
piatok 12.9., 16.00 – 18.00 h
sobota – nedeľa, 13. – 14.9., 10.00 – 19.00 h

Klub paličkovanej čipky Rača

Nemecký kultúrny dom, Barónka 3
sobota – nedeľa, 13. – 14.9., 10.00 – 18.00 h
sobota 13.9., 10.00 h, Otvorenie Výstavy KPČ

Slovenský zväz záhradkárov

Nemecký kultúrny dom, Barónka 3
sobota – nedeľa, 13. – 14.9., 10.00 – 18.00 h
sobota 13.9., 10.00 h, Otvorenie Výstavy SZZ

STÁLE EXPOZÍCIE

Račianska izba MOMS /
Stála expozícia Račianskej izby / Obecný
dom, Alstrova 249
sobota – nedeľa, 13.9. – 14.9.,
14.00 h – 18.00 h

Vojensko – historické múzeum ZVV /
Expozícia Zväzu vyslúžilých vojakov
gen. M. R. Štefánika, Detvianska 32
sobota – nedeľa, 13.9. – 14.9.,
16.00 h – 20.00 h

Rodinné vinárstvo Šedivý, Alstrova 118

piatok 12.9., 17.00 – 22.00 h
sobota 13.9., 14.00 – 22.00 h
nedeľa 14.9., 13.00 – 22.00 h
Vino Hulanský, Vtáčikova cesta 25
piatok 12.9., 17.00 – 22.00 h
sobota 13.9., 17.00 – 22.00 h
nedeľa 14.9., 16.00 – 22.00 h
Vino Rakyta, Alstrova 11A
piatok 12.9., 17.00 – 22.00 h
sobota 13.9., 14.00 – 22.00 h
nedeľa 14.9., 14.00 – 22.00 h
Račianska vinotéka, Nám. A. Hlinku 3
piatok 12.9., 17.00 – 22.00 h
sobota 13.9., 14.00 – 22.00 h
nedeľa 14.9., 13.00 – 22.00 h
Vinárstvo Miloš Máťuš, Detvianska 33
piatok 12.9., 12.00 – 22.00 h
sobota 13.9., 10.00 – 22.00 h
nedeľa 14.9., 10.00 – 22.00 h

Stánkový predaj

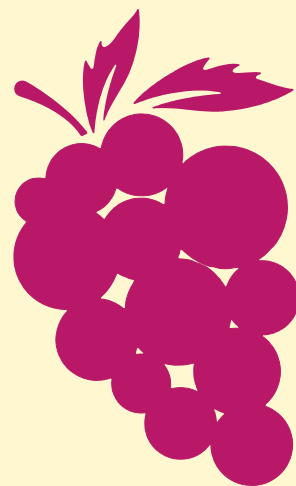
Piatok 12.9., 8.00 h – 24.00 h
Sobota 13.9., 8.00 h – 24.00 h
Nedeľa 14.9., 8.00 h – 22.00 h

Kolotoče / Knížkova dolina
Piatok 12.9., 8.00 h – 24.00 h
Sobota 13.9., 8.00 h – 24.00 h
Nedeľa 14.9., 8.00 h – 22.00 h

Zmena programu vyhradená!

DHZO Bratislava-Rača
zabezpečuje protipožiarnu
a zdravotnú asistenčnú službu
počas celého
podujatia

Račianske vinobranie 12. – 14. 9. 2025

Organizátor:

Podujatie
podporili:

Sledujte:

www.raca.sk
MČ Rača
@mestska_cast_raca

Župná cestárska spoločnosť prekročila hranicu 200 km opravených ciest štyri roky

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) pokračuje v modernizácii cestnej infraštruktúry. Dôraz kladie na princíp 3 x E – efektívnosť, ekonomiku a ekológiu. Od roku 2021, keď župa založila vlastnú Správu ciest BSK, bolo zrekonštruovaných vyše 60 úsekov. Viac než 40 % z tejto dĺžky sa opravilo recyklačnými technológiami, ktoré výrazne šetria prírodu, verejné financie aj čas.

V našom kraji máme vyše päťsto kilometrov regionálnych ciest, ktoré patria k najvyťaženejším na Slovensku. Nechceme len plátať výtlky – preto sa sústreďujeme na komplexné opravy. Aktuálne sme prekročili symbolickú hranicu dvesto kilometrov opravených ciest za štyri roky, a to práve v Hamuliakove. Dvesto kilometrov – to je približne ako cesta z Bratislavy do Žiliny alebo do Banskej Bystrice. To nie sú diaľnice, ale cesty, ktoré spájajú dediny, mestá, školy, nemocnice. Cesty, po ktorých denne jazdia tisíce ľudí.

Veľkú časť ciest opravujeme recyklačiou priamo na mieste – starý asfalt znovu využijeme, pridáme nový materiál a cestu obnovíme efektívne a trvácne. Šetríme nielen peniaze, ale aj prírodu: výsledkom je menej nákladných áut na cestách, menej odpadu, menšia uhlíková stopa. Cesty sú kvalitnejšie, výtlkov ubúda, doprava je bezpečnejšia. Aj tento rok pokračujeme –

predseda Bratislavského samosprávneho kraja
Juraj Droba

Doprava je jedným z najdôležitejších faktorov ovplyvňujúcich kvalitu života. Preto pokračujeme v zlepšovaní kvality cestnej siete či mostov. Zameriavame sa na komplexnú rekonštrukciu ciest, inovatívne technologické riešenia a systematické investície do dopravnej infraštruktúry.

plánujeme zrekonštruovať ďalších takmer tridsaťpäť kilometrov.

Najčastejším postupom, ktorý využívajú župní cestári v Bratislavskom kraji, je frézovanie a výmena asfaltových vrstiev s lokálnym vystužením. Ide o osvedčenú technológiu, ktorou sa do konca minulého roka obnovilo viac ako 100 km ciest. Moderným riešením je recyklácia za horúca (REMIX+), pri ktorej sa starý asfalt znovu použije priamo na mieste. Táto technológia bola aplikovaná na vyše 33 km komunikácií. Pre poškodené cesty s nestabilným podložením je zasa ideálna recyklácia za studena, ktorá kompletne obnovuje celú konštrukciu vozovky s využitím pôvodných materiálov. Použitá bola na 42 km ciest. Tieto technológie umožňujú znížiť spotrebu nových materiálov o desiatky percent, výrazne obmedziť vznik stavebného odpadu a znížiť uhlíkovú stopu. Zároveň skracujú čas realizácie a znižujú dopravné obmedzenia.

Okrem komplexných opráv kladíme dôraz aj na systémovú údržbu. Rozhodnutia o opravách vychádzajú z dát o dopravnej záťaži, technickom stave a význame úsekov. Využívame pri tom telemetriu, plánovanie trás a priebežné kontroly kvality prác. Ukazujeme, že aj oprava ciest môže byť príležitosťou na ekologickú transformáciu. Nejde len o kilometre, ale o trvácnosť, bezpečnosť a kvalitu.

Festival židovskej kultúry Shalom Chaverim sa vracia.

Bratislavský kraj ožije jedinečnou zmesou tradície, modernosti a súčasnosti

Od 9. do 15. septembra 2025 sa na území Bratislavského kraja opäť rozoznie a rozžiari Festival židovskej kultúry Shalom Chaverim, ktorý vstupuje do svojho druhého ročníka. Aj tento rok prinesie bohatý program, ktorého cieľom je priblížiť rozmanitosť a hĺbku židovskej kultúry širokému spektru publika.

„Židovská kultúra je neustálym zdrojom inšpirácie, tajomstva, a zároveň základným fundamentom našej spoločnosti. Preto je festival Shalom Chaverim pre Bratislavský kraj viac než len séria podujatí. Je to most medzi minulosťou a prítomnosťou, platforma pre dialóg a oslava kultúry, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou nášho kultúrneho a religiózneho dedičstva. Obzvlášť v dnešnej dobe je dôležité pripomínať si hodnoty porozumenia a vzájomného rešpektu, ktoré židovská kultúra tak silno symbolizuje,“ uviedol predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba.

Nečakané prepojenia

Návštevníci sa môžu tešiť na podujatia, ktoré ponúkajú netradičné formáty a nečakané prepojenia. Výstavný, divadelný a hudobný program festivalu Shalom Chaverim ponúkne pestrú mozaiku kultúrnych zážitkov naprieč Bratislavským krajom. Festival otvorí výstava fotografií Táne Hojčovej s názvom Sedem sestier, ktorá návštevníkov preniesie do vesmíru pozorovaného zo Zeme – umiestnená bude v Pistoriho paláci. V Českom dome zas bude prístupná vi-

zuálne výrazná kolekcia World of DAVID MINAC 2025, inšpirovaná estetikou šesťdesiatych rokov.

Na divadelných doskách Divadla ASTORKA Korzo '90 ožijú dve výrazné inscenácie. Prvou bude dramatický text izraelského dramatika Chanocha Levina Váhavec, druhou originálna inscenácia Ženy veľkých mužov, ktorá ponúkne netradičný pohľad na dejiny optikou ženských postáv v tieni veľkých mien.

Hudobná časť festivalu sľubuje silné emócie aj rytmický náboj. Otvárací koncert v Divadle Aréna spojí huslistku Orsolu Korcsolán, skladateľa Petra Breinera a Hilaris Chamber Orchestra. Nasledovať budú vystúpenia Prešburskej Klezmer Big Bandu a britskej skupiny Running Through The Woods, ako aj koncerty zahraničných hviezd – Nataly Oryon Band z Izraela, Malek Andrea Soulistic z Maďarska či Bark Trio z Dánska. Predstavia sa aj domáci umelci vrátane Petra Györiho a jeho hostí. Emotívnou bodkou festivalu bude záverečný koncert Svetlo porozumenia, na ktorom sa stretnú interpreti z viacerých krajín, aby hudbou vytvorili symbolický most porozumenia.

„Festival Shalom Chaverim je oslavou židovskej identity v jej kultúrnej, duchovnej aj každodennej podobe. Som rád, že aj tento rok

bude synagóga na Heydukovej ulici dôležitým bodom programu – či už pri komentovaných prehliadkach alebo pri koncerte Nataly Oryon z Izraela a skupiny Shira Ufili zo Srbska na nádvorí synagógy. Tento festival nám ukazuje, že porozumenie, humor a hudba nás vedú stále späť,“ priblížil predseda Ústredného zväzu židovských náboženských obcí Richard Duda.

Netradičné formáty a gastro lahôdky

Na odľahčenie sú pripravené stand-up comedy vystúpenia Michaela Szatmaryho, Tomáša Hudáka a Sama Trnku, live podcast ARGUMENTSK s Jakubom Szántó a Irenou Kalhousovou. Gurmáni si prídu na svoje na gastro festivale Šolet Fest 2025 na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave a na Mierovom námestí v Senci. Program doplní aj tradičná prehliadka židovskej Bratislavy či synagógy v Senci s témou „Spoznajme sa“.

„Shalom Chaverim je festival, na ktorom sa stretáva tradícia s humorom, súčasná hudba s klezmerom a história s každodenným životom. Tešiť sa môžete na skvelé koncerty či podujatia naprieč celým Bratislavským krajom. Podľa s nami spoznať židovskú Bratislavu – kultúrne, úprimne a s otvoreným srdcom,“ doplnil predseda Židovskej náboženskej obce Bratislava Pavol Breiner.

Jesenný zber odpadu 2025

Vážení obyvatelia, aj túto jeseň budú po našej mestskej časti rozmiestnené veľko-kapacitné kontajnery, do ktorých môžete vyhodiť nadrozmerný odpad z domácností. Kontajnery budú v danej lokalite prístavné vždy v sobotu od 13:30 do 17:30. Po naplnení bude kontajner odvezený.

1. 6.9.2025 Horná (pri komíne)
2. 13.9.2025 Vrbenkého (zastávka MHD)
3. 20.9.2025 Cyprichova (MŠ Cyprichova)
4. 27.9.2025 Kadnárova (garáže Hečková)
5. 4.10.2025 Plickova 1
6. 11.10.2025 Nemecký kultúrny dom
7. 18.10.2025 Stupavská 33
8. 25.10.2025 Karpatské námestie 27
9. 8.11.2025 Dopravná (pri potravínach)
10. 15.11.2025 Na Pasekách (pri ihrisku)

Zber odpadov z domácností s obsahom nebezpečných látok

Zber pre občanov Bratislavy, fyzické osoby nepodnikateľov, sa v Rači uskutoční:

- 27.9.2025, 8:00 – 9:00 h
Rača Jurkovičova ul.,
(približne 20 m od Alstrovej)
- 27.9.2025, 9:10 – 10:00 h
Rača Parkovisko pri OD Jednota
zo strany Hubeného

Na mieste bude prístavené vozidlo, pri ktorom budú pracovníci spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu, s.r.o. preberať len od občanov (nepodnikateľov) tieto komunálne odpady z domácností: obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok, rozpúšťadlá, kyseliny a zásady, fotochemické látky, pesticídy, farby, tlačiarenské farby, lepidlá, živice, detergenty, žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť, vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhľovodíky, vyradené elektrické a elektronické zariadenia a spotrebiče, batérie a akumulátory.

DCS Rendez na výstave Titanic

Skupinka našich členov Denného centra seniorov Rendez-Východné sa vydala po stopách legendárnej lode Titanic a navštívili sme veľmi zaujímavú výstavu v Lamači. Upútali nás tu nie len vystavené artefakty, popisy od vzniku Titanicu až po jeho potopenie, vybavenie kajút, ale aj film o jeho histórii, ktorý nás úplne vtiahol do centra udalostí.

D. Žaloudková,
vedúca DCS Východné-Rendez

Členovia ZO JDS Rača navštívili Luhačovice a Zlín

ZO JDS sa každoročne snaží pre svojich členov zorganizovať aj výlet na miesta, zaujímavé svojou históriou a pôsobením významných osobností. Tento rok to bol výlet do Luhačovic a Zlína. Dňa 11.6. sa 51 členov odviezlo luxusným autobusom do Luhačovic. Prechádzka po kolonáde tohto známeho kúpeľného miesta očarila secesnými stavbami Dušana Jurkoviča, parkovou úpravou a ochutnávkou známeho minerálneho prameňa Vincentka. Tak pôvabné miesto by si určite vyžadovalo viac času na podrobnejšiu prehliadku a vnímanie kúpeľnej atmosféry. Možno nabudúce. Po presune do Zlína navštívili výletníci budovu bývalej fabriky Tomáša Baťu, geniálneho podnikateľa v obuvníckom priemysle. V jednej z budov sídli obuvnícke múzeum s množstvom vystavených krásnych, rôznorodých a nadčasových topánok. Nejedna z prítomných členiek by si z nich aj dnes vedela vybrať. V múzeu sa dozvedeli o histórii a filozofii firmy a o princípoch podnikania nielen rodiny Tomáša Baťu, ale aj jeho zamestnancov.

Po spoločnom chutnom obede v Zlíne navštívili pamätník Tomáša Baťu, funkcionalistickú budovu z betónu, skla a ocele s dominantnou kópiou lietadla, v ktorom r.1932 skončila životná cesta Tomáša Baťu.

Záverom výletu bola návšteva unikátneho lesného cintorína. Bol zriadený na návrh Tomáša Baťu v čase jeho pôsobenia vo funkcii starostu Zlína. Usiloval sa zachovať prírodné lesné prostredie bez okázalých pamätníkov.

Mesto Zlín okrem navštívených objektov disponuje množstvom zaujímavostí a so svojou typickou architektúrou, zasadenou do prírodného prostredia, určite stálo za návštevu. Účastníci výletu sa plní zážitkov vrátili vo večerných hodinách domov.

Úspešná realizácia výletu bola podporená aj dotáciou z Miestneho úradu Rača, za ktorú ZO JDS ďakuje.

ZO JDS Rača

Eva Šimoničová, foto Viera Mokrášová,
Helena Nagyová, Mária Šujanová

Opekačka nad Krasňanmi začiatkom leta potešila seniorov

V rámci projektu „Žijeme v Krasňanoch 2025“ sa aj tento rok 3.júla uskutočnila Opekačka. Projekt je podporený z rozpočtu Rače. Zúčastnilo sa jej viac ako 40 účastníkov, seniorov zo Základnej organizácie JDS Krasňany a tiež Denného centra Krasňany. Prišiel nás podporiť aj pán starosta Michal Drotován a vicestarosta Róbert Pajdlhauser. Najväčšiu radosť nám opäť urobil pán poslanec Michal Feik, ktorý zabezpečil autobus. Ďakujeme! Väčšina seniorov by si netrúfla vybrať po vlastných v tento krásny letný deň, keď bolo vonku 37 °C, do lesa pri Horárni nad Krasňanmi. Tento rok to bola Opekačka bez opekania. Bol prísny zákaz kladenia otvoreného ohňa, a tak museli bratia Šinályovci – Peťo a Tibor improvizovať. Guláš sme však mali, ale z väčšej časti ho uvarili doma. Taký vynález na varenie guláša ste ešte nevideli. Plynový horák zohrieval obrovský hrniec s gulášom na niečom, čo veľmi pripomínalo bubon od práčky. Oheň nebol otvorený, schválili nám ho aj hasiči.

Na záver sa uskutočnil exhibičný petangový turnaj medzi hráčmi vedenia Rače (starosta, vicestarosta a pán poslanec Feik) a seniormi. Skrátim to: tesne vyhrali seniori. Bolo to krásne popoľudnie, keď sme mali možnosť byť spolu v prírode, rozprávať sa, zabaviť sa.

Milada Dobrotková

Mílniky školstva v našej obci

„Bola raz jedna trieda, v tej triede bola krieda...“ Spomínate? V básni Kristy Bendovej sa o kriede žartuje. Ale dá sa hovoriť aj vážne, veď krieda – biela, červená, zelená – musela byť vždy pripravená na učiteľskej katedre. A čo všetko sa ňou popísalo na školskú tabuľu? Písmenká, príklady, poučky, vzorce, náčrty – nenahraditeľná školská pomôcka!?

Dnes ju nahrádzajú modernejšie prostriedky vizuálnej edukácie, lebo náš život i školstvo v ňom – to je dynamika „na tretiu“! A predsa, to prapôvodné – potreba vzdelávania – ostáva.

Kde hľadať stopy školstva v histórii našej obce? Môžeme byť hrdí, že už v polovici 16. stor. fungovala v Račišdorfe pri katolíckej farnosti obecná škola a od začiatku 19. stor. spolu s evanjelickou farnosťou aj evanjelická, vrátane svojich nevelkých budov. Dodnes sa dá prejsť okolo vzhľadnej 1-poschodovej budovy (Alstrova 171), do ktorej sa od r. 1855 (170. výr.) mnoho školských rokov denne nahlíli školopovinní deti z Rače. Keď sa v 40. rokoch 20. stor. postavili ďalšie väčšie školské budovy (služiace dodnes), bývalá Zichyho kúria sa stala ovodou (det-skou opatrovnou) a od r. 1950 štátnou materskou školou. Školu s priestraným školským dvorom a záhradou dostali v r. 1895 (130. výr.) aj žiaci na Rendezó (Zriaďovacia stanica). Vyučovalo sa v nej až do vzniku prvej ČSR po maďarsky.

Školská budova na rohu Čachtickej a Detvianskej ulice. Pripomeňme, že na jej výstavbu v r. 1930 prispeli finančnou zbierkou aj vtedajší žiaci tzv. Tehličkami (po 1 Kčs) a výstavbu stihla firma A. Strebingera z Trenčianskych Teplíc za 1 rok. Už 13. mája 1934 sa neďaleko nej otvorili brány ďalšej, ešte modernejšej budovy Štátnej meštianskej školy.

V súčasnosti má mestská časť Bratislava-Rača 8 štátnych a 2 súkromné materské školy, 3 štátne a 1 cirkevnú základnú školu, na jej území fungujú aj 2 gymnáziá a 3 odborné stredné školy a 1 vysoká škola. Svoju budovu tu má ZUŠ aj CVČ.

Učitelia – do histórie našej obce sa ich viacero zapísalo hlbokou stopou. Ján Mirovský bol nielen učiteľom, ale aj organistom, kostolníkom a zvonárom od r. 1845 celých 34 rokov. S kňazom M. Alstrom založili v Račišdorfe verejnú knižnicu aj hudobný krúžok. V r. 1800 prišiel na pozvanie račianskych evanjelikov učiteľ Daniel Makovíni a už od r. 1812 učil v novej ev. škole. Jeho nástupca Ondrej Steberle v nej pôsobil až 23 rokov a popri výučbe vykonal veľa zásluhnej práce pre obec. Jeho nasledovník Karol Tim odučil celých 40 rokov. Presne toľko, ale na katolíckej škole pôsobil František Kubu. Prišiel 17.3.1885 (140. výr.) a už čoskoro sa stal v kultúrno-osvetových aktivitách plnohodnotným nástupcom za J. Mirovského. Bol napr. čestným predsedom Dobrovoľného hasičského spolku. Ako správca školy v dobe silnejúcej maďarizácie od r. 1895 nepodľahol vyhrážkam zo strany vrchnosti a v škole sa stále vyučovalo po slovensky. Spolu so žiakmi a výpomocnými učiteľmi prešiel cez zložitú peripetiu 1. svet. vojny a po jej skončení venoval tvorivé sily nielen škole, ale tiež občianskemu životu v obci. Stal sa v r.1923 predsedom Slovenského orla, bol členom výboru Spolku sv. Vojtecha aj členom Zväzu učiteľov Slovenska.

Škola a jej miesto v našich životoch – miesto v spoločnosti a jej histórii – téma stále aktuálna a na tisíce slov – presne ako život. Dobroslava Luknárová, RMS

Zdroj: L. Havlovič, Rača - Z dejín a pamiatok, 2. vyd., Bratislava 2017

Kalendárium september

1840 | pred 185 rokmi

27. septembra bol spustený do prevádzky prvý úsek konskej železnice na trase Bratislava – Svätý Jur v dĺžke 15,5 km. Jedna z jeho zastávok bola v Rači a slúžila aj ako stanica na prepriahanie koní.

1925 | pred 100 rokmi

10. 9. futbaloví nadšenci slávnostne založili futbalový klub ŠK Račištorf. Na jeho čele stál notár Václav Jošt a ďalší obecní funkcionári. Prvé ihrisko bolo na pažití (pri dnešnej električkovej trati na Čachtickej ul.). V r. 1928 dostal klub do užívania nové ihrisko pod žel. stanicou. Súčasný futbalový štadión bol otvorený v r. 1972.

1935 | pred 90 rokmi

1. 9. bola v budove starej školy (Zichyho kúria, Alstrova 171) zriadená detská opatrovňa – „úvoda“. Viedli ju rádom sестry z Kongregácie Najsvätejšieho Spasiteľa. Po internovaní rádom sестier v r. 1950 zriadili v budove štátnu materskú školu.

1990 | pred 35 rokmi

1. 9. vznikla pre Raču, Krasňany a Vajnory Základná umelecká škola so sídlom v budove bývalej ZDŠ na Alstrovej ul. 153. Prvým riaditeľom bol Mgr. Igor Dibák. Dnes sídli ZUŠ v budove bývalej materskej školy na Vrbenkého ul. v Krasňanoch.

Mária Hatalová, RMS

Zdroje: 1) L. Havlovič, Rača - Z dejín a pamiatok, 2017; 2) Mesačník Račiansky výber; 3) racan.sk;

Spomienky

☞ Dňa 4. augusta 2025 by sa dožil náš milovaný syn **Janko Sedramač** 42 rokov. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku. Odpočívaj v pokoji Janičko.

☞ Čas uteká, ale smútok v srdci zostáva. Dňa 14.8.2025 uplynulo 5 rokov, čo nás nečakane navždy opustila drahá manželka, maminka, babka **Agi Henčlová**. Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí nezabúdajú a s úctou spomínajú spolu s nami. Manžel Peter, dcéra Anamária a syn Peter s rodinami a 6 vnúčatami.

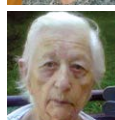
☞ V spomienkach ťa stále máme a každý deň na Teba s láskou spomínáme. Dňa 18.8.2025 uplynulo 13 rokov, čo nás tíško opustila naša maminka **Vilmuška Dejóvová**. S láskou spomínajú dcéry Soňa a Luba s rodinami.

☞ Dňa 5.septembra 2025 si pripomínáme 10. výročie úmrtia nášho drahého manžela, otca a deda **Ing. Radomíra Polakoviča**. Kto ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku. Ďakujeme. Smútiaca rodina.

☞ Dňa 12.9.2025 uplynulo desať rokov, čo dotýklo láskavé a milujúce srdce nášho milovaného manžela, otecka a dedka **Milana Krampla** vo veku 72 rokov. So spomienkami k hrobu chodíme, pri plameni sviečok smútime. Osud mu nedoprial s nami dlhšie byť, no v našich srdciach bude navždy žiť. S láskou a úctou spomínajú manželka, dcéra a syn s rodinami. Kto ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

☞ Dňa 26.9.2025 uplynú 17 rokov, čo nás navždy opustil otec, dedko a pradedko **Emil Mihalda**. S láskou spomínajú dcéry, vnúčatá, pravnúčatá a ostatná rodina.

☞ Dňa 26.9.2025 uplynú štrnásť rokov, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec a deduško **Miroslav Pelan**. Kto ste ho poznali, venujte mu, prosím, tichú spomienku. S úctou, láskou a bolesťou v srdci spomína smútiaca rodina.

Gratulácie

🍰 Dňa 27.9.2025 sa dožíva krásnych 86 rokov pani **Marienka Beladičová rod. Würflová**. Zo srdca ti prajeme, naša drahá, more lásky, hviezdíčky šťastia do každého rána, nehu, úsmev a nežné objatia od tých, ktorí ťa najviac milujú. Nech tvoj život kráča po cestičke radosti a každý tvoj krok nech sprevádza šťastie, zdravie a pokojné sny. Veľmi ťa vystihuje citát: *Silný je ten, kto trpí potichu, má jazvy na srdci a úsmev na perách, ale plače len v noci, aby sa cez deň mohol smiať*. Uvedomujeme si, aký obrovský vplyv na nás máš, držiš našu rodinu ruka v ruke a pri Tebe sme šťastní. Ďakujeme za všetky spoločné chvíle, ktoré sme spolu prežili a ešte prežijeme. Skláňame sa pred Tebou s úctou. Deti s rodinami a priatelia.

Jubilanti

Mária Mehešová

Inzercia

■ Vodoinštalatér. 0904 572 977.

■ Kúrenie, predaj a montáž kotlov a radiátorov. 0905 495 819.

Nezmeškajte kultúrne podujatia v Rači!

RAČIANSKY KOTLÍK 2025

4.ročník

Dátum konania: 27.septembra 2025 (sobota)

Miesto konania: Amfiteáter Knižkova dolina - Rača

V SPOLUPRÁCI S MIESTNYM ÚRADOM RAČA

PROGRAM:
8:00-9:00 REGISTRÁCIA A PRÍPRAVA
9:00-13:30 SÚŤAŽ
13:30-14:00 VYHODNOTENIE SÚŤAŽE
14:00-15:00 SKUPINA DOBRÁ SPOLOČNOSŤ
15:00-16:00 OLIVER A LENKA KUCHAROVIČ
PODUJATÍM SPREVÁDZA: DJ ROMAN MILÁČEK

🐍 **Prihláste svoj tím na varenie gulášu (najneskôr do dátumu konania) na tel.č.: 0902 634 242.**

TEŠÍME SA NA VŠETKÝCH 😊

Výťažok z dobrovoľných príspevkov je určený pre Centrum pre deti a rodiny Bernolákovo, ktorí budú ponúkať svoje výrobky.

PRÍD SA ZABAVIŤ NA CHARITATÍVNE PODUJATIE PLNÉ SÚŤAŽÍ A PROGRAMU PRE CHLPÁČOV, DETI AJ DOSPELÝCH.

PROGRAM

8:00 - 8:45 Prijem registrovaných účastníkov so psíkmi na veterinárnu prehliadku

9:00 Prihovor organizátorov a SAOZ-u, moderuje Janka Hospodárová

9:15 Začiatok súťaží
najrýchlejšie privolanie, najlepší trik, najrýchlejšie prekonanie opičej dráhy s rôznymi druhmi prekážok

11:00 Ukážky mestskej ovládateľnosti a poslušnosti

11:30 Ukážka Dog Fitness

12:00 Začiatok výstavy psov - Oriekšiadky

14:00 Ukážka vypracovania senzorickej izby pre psa

14:15 Tombola

SPRIEVODNÝ PROGRAM

Opičia dráha pre psy (s agility a socializačnými prvkami)

Senzorická záhrada pre psy

Edukatívne stánky s možnosťou nákupu psích produktov
dogfitness, ošetrovanie po dobrom, tréning psov, poradenstvo o zdravej výžive pre psov a starostlivosť o psiu srst, obohatenie psa, tréningové a venčiacie pomôcky

Deti sa môžu zabaviť zaujímavými aktivitami

SOBOTA 20.9.2025
9:00 - 15:00

AMFITEÁTER RAČA
KNIŽKOVA DOLINA 1

Rodinná opekačka

Uvedomujeme si, že nájsť si čas a financie na spoločný rodinný zážitok môže byť pre rodiny niekedy priam nemožné. **Možno by ste aj chceli niečo zažiť spolu, ale Vaše dve práce, nočné zmeny, alebo finančná či sociálna situácia to jednoducho nedovoľujú.** Presne pre Vaše rodinky prichádzame s možnosťou **bezplatne sa pripojiť k našim pracovníkom**, ktorí už vybrali čas, miesto rodinnej opekačky a taktiež zabezpečia všetko potrebné na opekanie. Víťaní sú rodičia, zákonní zástupcovia, starí rodičia, deti a tínedžeri.

V **piatok 5.9. sa stretneme o 16:00** pred Klubom na Peknej na Peknej ceste 4A a pôjdeme spoločne opekať na obnovenú **Hájovňu**.

Uchmatni si miestečko pre svoju rodinku už teraz!

Napiš na email info@mladezulice.sk, že máš záujem a koľkí sa opekačky zúčastníte.

Kultúrne, spoločenské a náboženské podujatia v septembri

DCS Rača

- Dňa 1.9.2025 o 12.00 hod. výbor samosprávy. O 14.00 hod. podovolenkové stretnutie, posedenie pri kávičke.
 - Dňa 8.9.2025 spoločenské hry pri kávičke. Návrh a príprava programu členov na nasledujúce obdobie.
 - V dňoch 12. - 14. septembra stretnutie na Račianskom vinobraní 2025.
 - Dňa 17.9.2025 výlet do Topolčianok. Odchod od NKD o 8.00 hod.
 - Dňa 22. a 29.9.2025 pravidelné stretnutia v klube o 14.00 hod.
- Keď nám počasie bude priat, pripravíme si grilovačku v Amfiku Rača. Tešíme sa na vás, výbor DC Rača.

DCS Krasňany

- Plánované stretnutia členov klubové dni budú každý pondelok a štvrtok v DCS. Všetky podujatia sa konajú medzi 14:00 - 16:30 h.
- Pondelok 8.9.2025 14:00 Spoločenské hry
 - Pon. 22.9.2025 14:00 Športové hry šípky
 - Pon. 22.9.2025 13:00 Výbor DCS 14:00 Živio (Jubilanti za 3. kvartál)
 - Štvrtok 4.9.2025 08:00 Zájazd TRNAVA
 - Štvrtok 11.9.2025 15:00 Športové hry
- Každý utorok: 13:00-15:00 Spevácky krúžok
Každý štvrtok: 14:00-15:00 Cvičenie

DCS Východné-Rendez

- Stretnutia DCS Východné-Rendez sa konajú každý štvrtok od 14. do 16. hodiny v klube Impulz, Dopravná 22
- Spoznávanie mestských častí Bratislavy - Petržalka (stará časť, dostihová dráha...)
 - Návšteva Botanickkej záhrady
 - Račianska lokálka po vinohradníckom chodníku + ochutnávka vína
 - Cvičenie seniorov každý pondelok a štvrtok 18.30 - 19.30 h v klube Impulz

ZO JDS Krasňany

- ZO JDS Krasňany bude v septembri organizovať akcie projektu Žijeme v Krasňanoch 2025 podporené z rozpočtu Rače:
- IV. ročník Šachového turnaja Seniori proti juniorom sa uskutoční v Starej jedálni 2.9.2025. Hrá sa 5 kôl v rapid šachu v Starej jedálni, Pekná cesta 4/A. Riaditeľ turnaja Ing. Hunčár. PROPOZÍCIE NÁJDETE: https://chess.sk/files/turnaje/stari_proti_mlady_2025_09_02.pdf
- Prihlásení budú pribúdať tu: <https://chess-results.com/tnr1196054.aspx?lan=4>, príp. napíšte na huncar.martin@gmail.com
- Pravidelné krúžky: Cvičíme na stoličke každý štvrtok od 14:00 h v Krasňanskej besede, plánujeme rozbehnúť aj debaty pri kávičke po skončení cvičenia, organizá-

tor: Stanko Kendra. Petangisti trénujú 2x v týždni v utorok a vo štvrtok na Ihrisku svet hier a pohybu v Krasňanoch.

- Nominačný turnaj v petangu hráčov RAČE sa konal 27.8.2025 na Ihrisku svet hier a pohybu v Krasňanoch. Prvé trojčlenné družstvo postupuje na III. ročník Okresného petangového turnaja vo Vajnoroch 25.9.2025. Ďalšie dve družstvá sú náhradníci. Tento rok budeme mať v októbri na Kuchajde prvý krát petangový turnaj hráčov za jednotlivé mestské časti Bratislavy.
- Jednodňový výlet vlakom do Komárna, podporený z rozpočtu MČ Rača, sa uskutoční 24.9.2025 Ráno cesta vlakom, prehliadka námestia, obed, po poludní návrat vlakom späť. Podrobné propozície budú vo výveske Krasňanskej besedy

Združenie kresťanských seniorov Slovenska

Pozývame všetkých kresťanský orientovaných seniorov a seniorky do klubu ZKS Bratislava-Rača. Stretávame sa každý prvý štvrtok v mesiaci o 10:00 h v Pastoračnom centre pri Katedrále sv. Šebastiána na Peknej ceste 2. Všetci ste medzi nami srdečne vítaní! Najbližšie sa stretneme 4.9.2025. Predseda klubu ZKS Bratislava-Rača Ing. Michal Koniar, 0918 737 992, michalkoniar@pobox.sk

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ
11.9.2025
AREÁL CVČ
14:00-17:30

INFO O KRÚŽKOCH
ZÁPIS NA KRÚŽKY
TVORIVÉ AKTIVITY A TRAMPOLÍNA
VEĽA ZÁBAVY
A
DARČEK PRE
KAŽDÉHO ZAPÍSANÉHO KRÚŽKARA

INFO NA: [TAJOMNICKA.HLINICKA@GMAIL.COM](mailto:tajomnicka.hlinicka@gmail.com)

pravidelný program

RODINNÉ CENTRUM RÁČIK

PONDELOK
09:00 - 09:50 Notičky
10:00 - 11:00 Prenatálna jóga s Eli
16:30 - 17:15 Hopky Dupky
19:00 - 20:00 Ashtanga jóga s Monikou
20:00 - 21:00 Jóga s Monikou - stojky

UTOROK
06:45 - 08:00 Mobility jóga
09:00 - 11:45 Folklorik
18:00 - 19:00 Pilates
19:05 - 20:05 Pilates

STREDA
09:00 - 11:45 Neposedko
16:45 - 17:30 Notičky
18:15 - 19:15 Prenatálna jóga s Eli
20:00 - 21:00 Jóga s Monikou - stojky

ŠTVRTOK
06:45 - 08:00 Mobility jóga
09:30 - 12:30 Coworking
16:30 - 17:15 Detská jóga s Eli
16:45 - 18:00 Mladí inžinieri (Lego)
18:00 - 19:00 Pilates
19:05 - 20:05 Pilates

SEPTEMBER

Herňa pre verejnosť:
PONDELOK
9:30 - 11:30
(Bábätkovo do 1,5r.)
16:00 - 18:00
UTOROK
9:00 - 11:00
STREDA
9:30 - 11:30
16:00 - 18:00
ŠTVRTOK ZATVORENÉ
PIATOK
9:30 - 11:30

Ďalšie aktivity:
Štvrtok 9:00 - 12:00 Coworking
24.9. 18:00 Tvorivé dielne s Miškou
26.9. 10:30 - 12:30 Podporná skup. dojčenia a. nosenia.

Tešíme sa na Vás!

Požičovňa kníh
rakic.pozicaj@gmail.com
Požičovňa kostýmov
karneval.rakic@gmail.com

RC Ráčík, Pekná cesta 9, Bratislava
www.rakic.sk FB/IG: Rodinné centrum Ráčík